

Υπόθεση C-804/21 PPU

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

20 Δεκεμβρίου 2021

Αιτούν δικαστήριο:

Korkein oikeus (Φινλανδία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

20 Δεκεμβρίου 2021

Αναιρεσείοντες:

C

CD

Αναιρεσίβλητη:

Syyttäjä (φινλανδική εισαγγελική αρχή)

ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ KORKEIN OIKEUS (ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ)

[παραλειπόμενα]

Ημερομηνία εκδόσεως 20 Δεκεμβρίου 2021

[παραλειπόμενα]

ΑΝΑΙΡΕΣΕΙΟΝΤΕΣ C και CD

ΑΝΑΙΡΕΣΙΒΛΗΤΗ Syyttäjä (εισαγγελική αρχή)

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ Συνέχιση κράτησης

Αναβολή εκτελέσεως της αποφάσεως περί παραδόσεως

ΑΙΤΗΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Το Korkein oikeus (Ανώτατο Δικαστήριο, Φινλανδία) ζητεί η υπό κρίση αίτηση προδικαστικής αποφάσεως να εξεταστεί με την επείγουσα προδικαστική

διαδικασία κατ' εφαρμογήν του άρθρου 107 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου. Η υπό κρίση υπόθεση εγείρει ζητήματα ερμηνείας της αποφάσεως-πλαίσιου 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών (στο εξής: απόφαση-πλαίσιο), η οποία εμπίπτει σε τομέα του τίτλου V του τρίτου μέρους της ΣΛΕΕ. Οι ανααιρεσείοντες στερούνται της ελευθερίας τους και η συνέχιση της κράτησής τους εξαρτάται από την επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης. [σελ. 2 του πρωτοτύπου]

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΚΟΡΚΕΙΝ ΟΙΚΕΥΣ (ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ)

1. Αντικείμενο της διαδικασίας

- 1 Η υπό κρίση υπόθεση αφορά το τελευταίο στάδιο διαδικασίας του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, κατά το οποίο αμετάκλητες αποφάσεις περί παραδόσεως οι οποίες εκδόθηκαν για την εκτέλεση ποινής δεν κατέστη δυνατό να εκτελεστούν σύμφωνα με το σύνηθες ταχύ χρονοδιάγραμμα. Η παράδοση καθυστέρησε εν μέρει για λόγους συνδεδεμένους με την πανδημία της νόσου covid-19, αλλά επίσης και κυρίως λόγω της υπάρξεως νομικών εμποδίων σχετικών με την άσκηση ενδίκων μέσων και την υποβολή αιτήσεων ασύλου εκ μέρους των εκζητούμενων προσώπων. Το ζήτημα που τίθεται είναι αν οι λόγοι αυτοί συνιστούν περιπτώσεις ανωτέρας βίας κατά την έννοια του άρθρου 23, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαίσιου, οι οποίες επιτρέπουν την παράταση της προθεσμίας παραδόσεως, όπερ σημαίνει ότι τα εκζητούμενα πρόσωπα δεν απαιτείται να απολυθούν κατ' εφαρμογήν της παραγράφου 5 του άρθρου αυτού. Επιπροσθέτως, τίθεται το ζήτημα ποια διαδικασία πρέπει να ακολουθηθεί στο πλαίσιο της παρατάσεως της προθεσμίας παραδόσεως του προσώπου και της ασκήσεως των συναφών μέσων ένδικης προστασίας.

Τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως

- 2 Η αρμόδια ρουμανική δικαστική αρχή εξέδωσε εις βάρος δύο Ρουμάνων υπηκόων, στις 19 Μαΐου 2015 εις βάρος του C και στις 27 Μαΐου 2015 εις βάρος του CD, ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης με σκοπό την παράδοσή τους στη Ρουμανία για την εκτέλεση ποινών φυλακίσεως πέντε ετών και παρεπόμενων ποινών τριών ετών. Οι ποινές αυτές επιβλήθηκαν για διακίνηση επικίνδυνων και ιδιαιτέρως επικίνδυνων ναρκωτικών ουσιών και συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση.
- 3 Πριν από την παρούσα διαδικασία, το σουηδικό Ανώτατο Δικαστήριο διέταξε, με απόφαση που εξέδωσε στις 8 Απριλίου 2020 (NJA 2020 σ. 430), την παράδοση του C στη Ρουμανία. Το εφετείο Svea, στη Σουηδία, με απόφαση της 30ής Ιουλίου 2020, διέταξε την παράδοση του CD [σελ. 3 του πρωτοτύπου] στη Ρουμανία. Εντούτοις, αμφότεροι εγκατέλειψαν τη Σουηδία για να μεταβούν στη Φινλανδία πριν εκτελεστούν οι εν λόγω αποφάσεις περί παραδόσεως.

- 4 Στις 15 Δεκεμβρίου 2020 οι C και CD συνελήφθησαν στη Φινλανδία βάσει του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης και τέθηκαν υπό κράτηση. Το Korkein oikeus (Ανώτατο Δικαστήριο), με αποφάσεις της 16ης Απριλίου 2021 (KKO 2021:24 και αριθ. 582), διέταξε την παράδοση των C και CD στη Ρουμανία. Κατόπιν αιτήματος των ρουμανικών αρχών, η φινλανδική keskusrikospoliisi (εθνική αστυνομική υπηρεσία ερευνών) όρισε αρχικώς ως ημερομηνία παραδόσεως την 7η Μαΐου 2021, δεδομένου ότι δεν υπήρχε κατάλληλη πτήση πριν από την ημερομηνία αυτή λόγω της πανδημίας της νόσου covid-19.
- 5 Στις 3 Μαΐου 2021 οι C και CD άσκησαν αναίρεση ενώπιον του Korkein oikeus (Ανωτάτου Δικαστηρίου). Το Korkein oikeus (Ανώτατο Δικαστήριο) διέταξε καταρχάς, προσωρινά, στις 4 Μαΐου 2021, τη μη εκτέλεση των αποφάσεων περί παραδόσεως, και, στη συνέχεια, στις 31 Μαΐου 2021, απέρριψε τις αιτήσεις αναιρέσεως, με αποτέλεσμα να παύσει να ισχύει η απόφαση με την οποία είχε διαταχθεί η μη εκτέλεση των εν λόγω αποφάσεων. Η δεύτερη συμφωνηθείσα ημερομηνία παραδόσεως, η 11η Ιουνίου 2021, επίσης μετατέθηκε, διότι δεν υπήρχαν απευθείας αεροπορικά δρομολόγια προς τη Ρουμανία και δεν κατέστη δυνατή η οργάνωση αεροπορικής μεταφοράς μέσω άλλου κράτους μέλους εντός του χρονοδιαγράμματος που συμφωνήθηκε. Οι C και CD υπέβαλαν ενώπιον του käräjäoikeus (πρωτοδικείου) και του Korkein oikeus (Ανωτάτου Δικαστηρίου) πλείονες άλλες αιτήσεις σχετικά με την αναστολή εκτελέσεως των αποφάσεων περί παραδόσεως. Οι εν λόγω αιτήσεις απορρίφθηκαν ή κρίθηκαν απαράδεκτες.
- 6 Τέλος, ο CD έπρεπε να παραδοθεί στη Ρουμανία στις 17 Ιουνίου 2021 και ο C στις 22 Ιουνίου 2021, αλλά η παράδοση εκάστου εξ αυτών αυτή παρακωλύθηκε, λόγω της υποβολής εκ μέρους τους αιτήσεων για χορήγηση ασύλου στη Φινλανδία. Η Maahanmuuttovirasto (Εθνική Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως, Φινλανδία) απέρριψε τις εν λόγω αιτήσεις ασύλου στις 12 Νοεμβρίου 2021, αλλά οι C και CD άσκησαν ενώπιον του hallinto-oikeus (διοικητικού πρωτοδικείου) προσφυγή κατά των αποφάσεων αυτών.

Οι αποφάσεις του Helsingin käräjäoikeus (πρωτοδικείου του Ελσίνκι) της 8ης και της 29ης Οκτωβρίου 2021

- 7 Οι C και CD ζήτησαν από το Helsingin käräjäoikeus (πρωτοδικείο του Ελσίνκι), αφενός, την απόλυσή τους για τον λόγο ότι έχει παρέλθει η προθεσμία παραδόσεως, και, αφετέρου, την [σελ. 4 του πρωτοτύπου] αναβολή της παραδόσεώς τους στη Ρουμανία λόγω των αιτήσεων ασύλου που έχουν υποβάλει. Με αποφάσεις της 8ης και 29ης Οκτωβρίου 2021, το käräjäoikeus (πρωτοβάθμιο δικαστήριο) απέρριψε τις εν λόγω αιτήσεις ως απαράδεκτες. Η παρούσα διαδικασία αφορά τις αιτήσεις αναιρέσεως που άσκησαν οι C και CD κατά των εν λόγω αποφάσεων του käräjäoikeus (πρωτοδικείου).

Η διαδικασία ενώπιον του Korkein oikeus (Ανωτάτου Δικαστηρίου)

- 8 Οι C και CD επανέλαβαν τα αιτήματά τους με τις αιτήσεις αναιρέσεως. Με το υπόμνημα αντικρούσεως, η syyttäjä (φινλανδική εισαγγελική αρχή) πρότεινε να

συνεχιστεί η κράτηση των αναιρεσειόντων και να μην αναβληθεί η εκτέλεση της παραδόσεώς τους στη Ρουμανία.

- 9 Το Korkein oikeus (Ανώτατο Δικαστήριο), με την απόφαση της 8ης Δεκεμβρίου 2021 (ΚΚΟ 2021:86) η οποία εκδόθηκε επί ζητήματος αρχής, έκρινε ότι τα πρόσωπα εις βάρος των οποίων έχει εκδοθεί απόφαση περί παραδόσεως έχουν δικαίωμα προσβάσεως στη δικαιοσύνη όσον αφορά το ζήτημα της συνέχισεως της κρατήσεώς τους. Προς αποφυγή καθυστερήσεων, το Korkein oikeus (Ανώτατο Δικαστήριο) επιλήφθηκε απευθείας της υποθέσεως.

2. Νομικό πλαίσιο

2.1. Παράδοση

Το δίκαιο της Ένωσης

- 10 Οι σχετικές με την υπό κρίση υπόθεση διατάξεις είναι οι προβλεπόμενες στην αιτιολογική σκέψη 9 της αποφάσεως-πλαisiού 2002/584/ΔΕΥ, καθώς και εκείνες του άρθρου 6, παράγραφος 2, του άρθρου 12, του άρθρου 15, παράγραφος 1, και του άρθρου 23 της εν λόγω αποφάσεως-πλαisiού. [σελ. 5 του πρωτοτύπου]

Η εθνική νομοθεσία

- 11 Οι εθνικές διατάξεις που θεσπίστηκαν για την εφαρμογή της αποφάσεως-πλαisiού περιέχονται στον rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan Unionin jäsenvaltioiden välillä annettu laki (30.12.2003/1286) (νόμο 1286/2003, της 30ής Δεκεμβρίου 2003, περί παραδόσεως, λόγω διαπράξεως αδικημάτων, μεταξύ της Φινλανδίας και των λοιπών κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης) (νόμος 1286 της 30ής Δεκεμβρίου 2003, στο εξής: νόμος περί παραδόσεως εντός της ΕΕ).
- 12 Στη Φινλανδία, αρμόδιες να αποφανθούν επί της παραδόσεως και της συνέχισεως της κρατήσεως δικαστικές αρχές εκτελέσεως είναι το Helsingin käräjäoikeus (πρωτοδικείο του Ελσίνκι) και, ως δευτεροβάθμιο δικαστήριο, το Korkein oikeus (Ανώτατο Δικαστήριο) (άρθρα 11, 19 και 37 του νόμου περί παραδόσεως εντός της ΕΕ). Αντιθέτως, βάσει του άρθρου 44 του νόμου περί παραδόσεως εντός της ΕΕ, αρμόδια για την εκτέλεση της αποφάσεως περί παραδόσεως είναι η keskusrikospoliisi (εθνική αστυνομική υπηρεσία ερευνών).
- 13 Βάσει του άρθρου 46, παράγραφος 1, του νόμου περί παραδόσεως εντός της ΕΕ, το πρόσωπο το οποίο αφορά η απόφαση αυτή παραδίδεται το ταχύτερο δυνατό στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους που υπέβαλε το σχετικό αίτημα και σε ημερομηνία που συμφωνείται μεταξύ των εμπλεκόμενων αρχών. Ωστόσο, το εν λόγω πρόσωπο παραδίδεται το αργότερο δέκα ημέρες αφότου καταστεί αμετάκλητη η απόφαση περί παραδόσεως.

- 14 Βάσει του άρθρου 46, παράγραφος 2, του νόμου περί παραδόσεως εντός της ΕΕ, αν η παράδοση του οικείου προσώπου εντός της προβλεπόμενης στην παράγραφο 1 προθεσμίας καθίσταται αδύνατη λόγω ανωτέρας βίας στη Φινλανδία ή στο κράτος μέλος που υπέβαλε το αίτημα παραδόσεως, οι αρμόδιες αρχές υποχρεούνται να συμφωνήσουν νέα ημερομηνία παραδόσεως. Η παράδοση πρέπει να πραγματοποιηθεί εντός δέκα ημερών από την εκ νέου συμφωνηθείσα ημερομηνία.
- 15 Βάσει του άρθρου 47 του νόμου περί παραδόσεως εντός της ΕΕ, το δικαστήριο μπορεί να αναβάλει την εκτέλεση της αποφάσεως περί παραδόσεως αν συντρέχουν περιστάσεις που καθιστούν την παράδοση μη δικαιολογημένη για ανθρωπιστικούς λόγους. Η απόφαση περί παραδόσεως εκτελείται μόλις παύσουν να συντρέχουν οι περιστάσεις αυτές. Σε μια τέτοια περίπτωση, οι αρμόδιες αρχές οφείλουν να συμφωνήσουν νέα ημερομηνία παραδόσεως. Η παράδοση πρέπει να πραγματοποιηθεί εντός δέκα ημερών από την εκ νέου συμφωνηθείσα ημερομηνία. [σελ. 6 του πρωτοτύπου]
- 16 Βάσει του άρθρου 48 του νόμου περί παραδόσεως εντός της ΕΕ, αν, μετά την παρέλευση των προθεσμιών που προβλέπονται στα άρθρα 46 και 47, εξακολουθεί το οικείο πρόσωπο να κρατείται, πρέπει να απολυθεί.

2.2. Αίτηση ασύλου

Το δίκαιο της Ένωσης

- 17 Η κρίσιμη εν προκειμένω διάταξη είναι το άρθρο μόνο του πρωτοκόλλου (αριθ. 24) για το άσυλο των υπηκόων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη ΛΕΕ.

Η εθνική νομοθεσία

- 18 Οι εθνικές διατάξεις περί ασύλου περιλαμβάνονται στον ulkomaalaislaki (30.4.2004/301) (νόμο 301/2004, της 30ής Απριλίου 2004, περί αλλοδαπών), ο οποίος αντιστοιχεί στις διατάξεις της Συμβάσεως της Γενεύης περί του καθεστώτος των προσφύγων. Οι διατάξεις του νόμου περί αλλοδαπών έχουν εφαρμογή σε όλους τους αλλοδαπούς που διαμένουν στη χώρα και, επομένως, και στους πολίτες της Ένωσης.
- 19 Κατά το άρθρο 40, παράγραφος 3, του νόμου περί αλλοδαπών, ο αλλοδαπός έχει δικαίωμα νόμιμης διαμονής στη χώρα ενόσω διαρκεί η εξέταση της αιτήσεως έως την έκδοση μη επιδεχόμενης προσβολή αποφάσεως επί της αιτήσεως αυτής ή εκτελεστής αποφάσεως περί απομακρύνσεώς του. Από τις προπαρασκευαστικές εργασίες του νόμου αυτού προκύπτει ότι το εν λόγω δικαίωμα παρέχεται και στους αιτούντες άσυλο.
- 20 Βάσει του άρθρου 101, παράγραφος 3, του νόμου περί αλλοδαπών, μια αίτηση μπορεί να θεωρηθεί προδήλως αβάσιμη αν ο αιτών αφίχθη από ασφαλή χώρα καταγωγής προς την οποία ενδέχεται να προωθηθεί. Βάσει του άρθρου 104,

παράγραφος 1, του νόμου περί αλλοδαπών, μπορεί να εκδοθεί απόφαση επί αιτήσεως διεθνούς προστασίας στο πλαίσιο ταχείας διαδικασίας εφόσον η αίτηση θεωρηθεί προδήλως αβάσιμη βάσει του άρθρου 101. [σελ. 7 του πρωτοτύπου]

3. Αναγκαιότητα υποβολής αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

- 21 Το Korkein oikeus (Ανώτατο Δικαστήριο) οφείλει να αποφανθεί επί των αιτημάτων που υπέβαλαν οι αναιρεσιδόντες, οι οποίοι εξακολουθούν να κρατούνται και των οποίων η παράδοση διατάχθηκε με αμετάκλητες αποφάσεις περί παραδόσεως, σχετικά, αφενός, με την απόλυσή τους, και, αφετέρου, με την αναβολή της εκτελέσεως της παραδόσεώς τους. Δεδομένου ότι η εξέταση των αιτήσεών τους για χορήγηση ασύλου βρίσκεται σε εξέλιξη, οι αναιρεσιδόντες δεν έχουν ακόμη παραδοθεί στη Ρουμανία. Το αιτούν δικαστήριο καλείται να αποφανθεί επί ζητημάτων που άπτονται της ερμηνείας της αποφάσεως-πλαίσου και επί των οποίων το Δικαστήριο δεν έχει λάβει θέση με τη νομολογία του.

3.1. Το πρώτο προδικαστικό ερώτημα

- 22 Πρώτον, πρέπει να αξιολογηθεί η διαδικασία περί διαπιστώσεως, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 23, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαίσου, συνδρομής περιπτώσεως ανωτέρας βίας και περί παρατάσεως της προθεσμίας που αφορά την παράδοση.
- 23 Από την απόφαση Vilkas προκύπτει ότι η παρέλευση των προθεσμιών που προβλέπονται στο άρθρο 23, παράγραφοι 1 έως 4 της αποφάσεως-πλαίσου, δεν οδηγεί σε περάτωση της διαδικασίας παραδόσεως, αλλά συνεπάγεται μόνον την απόλυση του καταζητούμενου, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 23, παράγραφος 5, της εν λόγω αποφάσεως-πλαίσου (απόφαση της 25ης Ιανουαρίου 2017, Vilkas, C- 640/15, EU:C:2017:39, σκέψη 70). Κατά το άρθρο 23, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαίσου, η παρέλευση της προθεσμίας εξαρτάται από το αν η παράδοση απεδείχθη αδύνατη λόγω ανωτέρας βίας. Η απόφαση Vilkas δεν αναφέρεται στο ζήτημα ποια αρχή είναι αρμόδια να εξετάσει αν συντρέχει περίπτωση ανωτέρας βίας κατά την έννοια της αποφάσεως-πλαίσου και ποιες είναι οι διαδικαστικές απαιτήσεις που επιβάλλει η εν λόγω απόφαση-πλαίσιο, κατά περίπτωση, για την εξέταση των λόγων παρελεύσεως της προθεσμίας και για την απόλυση του εκζητούμενου προσώπου. [σελ. 8 του πρωτοτύπου]
- 24 Βάσει των κανόνων του εθνικού δικαίου, η keskusrikospoliisi (εθνική αστυνομική υπηρεσία ερευνών) είναι επιφορτισμένη με καθήκοντα συνδεδεμένα με την εκτέλεση της παραδόσεως άπαξ και η απόφαση περί παραδόσεως καταστεί αμετάκλητη. Με την απόφασή του, το δικαστήριο δεν επιβάλλει δεσμεύσεις σε σχέση με την ημερομηνία παραδόσεως, αλλά η απόφαση αυτή εκτελείται τηρουμένων των προθεσμιών που προβλέπονται προς τούτο από τον νόμο περί παραδόσεως εντός της ΕΕ συμφώνως προς την απόφαση-πλαίσιο. Η keskusrikospoliisi (εθνική αστυνομική υπηρεσία ερευνών) αναλαμβάνει την πρακτική εφαρμογή της αποφάσεως περί παραδόσεως, διασφαλίζει την επαφή με

τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους που εξέδωσε το ένταλμα και συμφωνεί τον ορισμό νέας προθεσμίας παραδόσεως όταν αυτή δεν πραγματοποιείται εντός της προθεσμίας των δέκα ημερών, όπως συνέβη στην υπό κρίση υπόθεση. Εντούτοις, βάσει αποφάσεως του Korkein oikeus (Ανωτάτου Δικαστηρίου) (KKO 2021:86), το προς παράδοση πρόσωπο έχει πάντοτε το δικαίωμα να υποβάλει στην κρίση του δικαστηρίου το ζήτημα αν εξακολουθεί να δικαιολογείται η συνέχιση της κρατήσεώς του ή αν πρέπει να απολυθεί λόγω καταχρηστικού χαρακτήρα της εν λόγω κρατήσεως. Ως εκ τούτου, εναπόκειται στο δικαστήριο να εκτιμήσει, μεταξύ άλλων, αν η μη παράδοση οφείλεται σε ανωτέρα βία κατά την έννοια του άρθρου 23, παράγραφος 3, η οποία επιτρέπει την παράταση της προθεσμίας παραδόσεως και τη συνέχιση της κρατήσεως του προς παράδοση προσώπου, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 23, παράγραφος 5. Ωστόσο, τόσο η keskusrikospoliisi (εθνική αστυνομική υπηρεσία ερευνών) όσο και οι λοιπές αρχές δεν υποβάλλουν σε συστηματική βάση το ζήτημα της συνέχισεως της κρατήσεως στην κρίση του δικαστηρίου.

- 25 Το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες ως προς αν η εν λόγω εθνική διαδικασία πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 23, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαίσιου. Το γράμμα της παραγράφου αυτής –σε αντίθεση με εκείνο της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου, το οποίο μνημονεύει τις «ενδιαφερόμενες αρχές»– φαίνεται να απαιτεί ενέργειες ακριβώς εκ μέρους της δικαστικής αρχής εκτελέσεως του άρθρου 6, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαίσιου. Οι ενέργειες αυτές συνίστανται, μεταξύ άλλων, στη διαπραγμάτευση της δικαστικής αρχής εκτελέσεως με τη δικαστική αρχή εκδόσεως, στη συμφωνία με την αρχή αυτή για μια νέα ημερομηνία παραδόσεως και, κυρίως, στην εξέταση του κατά πόσον εξακολουθούν να πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη συνέχιση της κρατήσεως. Από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η keskusrikospoliisi (εθνική αστυνομική υπηρεσία ερευνών) δεν μπορεί να θεωρηθεί δικαστική αρχή εκτελέσεως κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαίσιου [απόφαση της 24ης Νοεμβρίου 2020, Openbaar Ministerie (Πλαστογραφία), C- 510/19, EU:C:2020:953, σκέψεις 41 και 42]. Η παρέμβαση αστυνομικής αρχής περιορίζεται στην πρακτική και διοικητική επικουρία [σελ. 9 του πρωτοτύπου] των αρμόδιων δικαστικών αρχών (απόφαση της 10ης Νοεμβρίου 2016, Poltorak, C- 452/16 PPU, EU:C:2016:858, σκέψη 42). Ο χαρακτηρισμός μιας καταστάσεως ως περιπτώσεως ανωτέρας βίας ή η λήψη αποφάσεων σχετικά με τη συνέχιση της κρατήσεως δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι εμπίπτει στα καθήκοντα αυτά.
- 26 Η περίπτωση της ανωτέρας βίας η οποία διαλαμβάνεται στο άρθρο 23, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαίσιου έχει ασυνήθη και απρόβλεπτο χαρακτήρα (απόφαση Vilkas, σκέψη 53 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Η πανδημία της νόσου covid-19 απέδειξε ότι τα εμπόδια που αφορούν τους ταξιδιωτικούς περιορισμούς και τη μείωση των μεταφορών ενδέχεται να διαρκέσουν επί μακρόν, ότι οι καταστάσεις μεταβάλλονται ταχέως και ότι είναι δύσκολο να προβλεφθεί με αξιόπιστο τρόπο η ημερομηνία κατά την οποία τα εμπόδια αυτά θα παύσουν να υφίστανται. Η αποτελεσματικότητα του συστήματος του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης προϋποθέτει ότι η εκτέλεση των

αποφάσεων παραδόσεως που δεν επιδέχονται πλέον προσβολή είναι ταχεία και απλή, υπό την επιφύλαξη της διασφάλισης, ιδίως για τα πρόσωπα που κρατούνται, των δικαιωμάτων που στηρίζονται στο άρθρο 6 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, όπως επιτάσσει επίσης η εφαρμογή του άρθρου 23, παράγραφοι 3 και 5, της αποφάσεως-πλαisiού.

- 27 Οι διαπραγματεύσεις μεταξύ των αρχών των κρατών μελών όσον αφορά την αναβολή της εκτελέσεως αποφάσεως περί παραδόσεως είναι κατ' ουσίαν πρακτικής φύσεως, δεδομένου ότι το αντικείμενό τους συνίσταται στον καθορισμό του κατάλληλου χρονικού σημείου για την παράδοση και των υλικοτεχνικών πτυχών, όπως τα μεταφορικά μέσα και τα δρομολόγια. Τα καθήκοντα αυτά αρμόζουν μάλλον σε διοικητικές αρχές και όχι στα δικαστήρια που ενεργούν ως δικαιοδοτικά όργανα. Για τον λόγο αυτό, τίθεται το ερώτημα αν το άρθρο 23, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαisiού αντιτίθεται σε διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας η αρχή που είναι επιφορτισμένη με την πρακτική εκτέλεση της αποφάσεως περί παραδόσεως είναι επίσης αρμόδια, σε πρώτο βαθμό, να εκτιμήσει εάν υφίστανται εμπόδια ως προς την παράδοση και τις δυνατότητες εκτελέσεώς της, καθώς και να συμφωνήσει νέα ημερομηνία παραδόσεως, δεδομένου ότι το εκζητούμενο πρόσωπο και ο εισαγγελέας έχουν το δικαίωμα, προσβάλλοντας την απόφαση της ως άνω αρχής, να υποβάλουν την υπόθεση προς εξέταση από δικαστήριο και να ζητήσουν την παύση της κρατήσεως (βλ. απόφαση της 11ης Νοεμβρίου 2021, Gavanozov II, C- 852/19, EU:C:2021:902, σκέψη 33). Σε μια τέτοια περίπτωση, το δικαστήριο θα αποφανθεί επί του ζητήματος αν η καθυστέρηση εκτελέσεως οφείλεται σε ανωτέρα βία και, αναλόγως της εν λόγω κρίσεως καθώς και άλλων παραγόντων που επηρεάζουν τον εύλογο χαρακτήρα της κρατήσεως, θα αποφανθεί και επί του ζητήματος της υπέρμετρης διάρκειας της κρατήσεως. Λαμβανομένης υπόψη [σελ. 10 του πρωτοτύπου] της νομολογίας του Δικαστηρίου [αποφάσεις *Oprehaar Ministerie* (Πλαστογραφία), σκέψη 53 και της 27ης Μαΐου 2019, OG και PI (Εισαγγελίες του Lübeck και του Zwickau), C- 508/18 και C- 82/19 PPU, EU:C:2019:456, σκέψεις 70 και 75], εγείρονται αμφιβολίες ως προς το αν μια τέτοια δυνατότητα ικανοποιεί πλήρως τις απαιτήσεις που είναι συμφυείς με την αποτελεσματική δικαστική προστασία και αν η εκτέλεση της αποφάσεως περί παραδόσεως υπόκειται σε επαρκή δικαστικό έλεγχο.
- 28 Αν το άρθρο 23 της αποφάσεως-πλαisiού ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η διαδικασία που στηρίζεται σε δικαστικό έλεγχο, όπως αυτή περιγράφηκε ανωτέρω, ως μέσο προσβολής προηγούμενης κρίσεως, δεν συνάδει προς την απόφαση-πλαίσιο και τους σκοπούς της και δεν διασφαλίζει επαρκώς τα δικαιώματα του εκζητούμενου προσώπου, τότε θα πρέπει να εξεταστούν οι συνέπειες που πρέπει να συναχθούν εξ' αυτού. Τίθεται το ερώτημα αν η μη παρέμβαση της δικαστικής αρχής συνεπάγεται κατ' ανάγκην την υποχρέωση απολύσεως του καταζητουμένου, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 23, παράγραφος 5, της αποφάσεως-πλαisiού, έστω και αν, λαμβανομένων υπόψη όλων των κρίσιμων στοιχείων της συγκεκριμένης περιπτώσεως, η διάρκεια της κρατήσεως δεν είναι υπερβολική (απόφαση της 16ης Ιουλίου 2015, Lanigan, C- 237/15 PPU, EU:C:2015:474, σκέψεις 58 και 59).

- 29 Το άρθρο 23, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαisiού θέτει επίσης το ζήτημα του χρονικού σημείου κατά το οποίο οι αρχές πρέπει να επικοινωνήσουν μεταξύ τους και να συμφωνήσουν νέα ημερομηνία παραδόσεως. Από το γράμμα της διατάξεως δεν προκύπτει αν τα κράτη μέλη οφείλουν να ενεργήσουν αμέσως μόλις ανακύψει σε κάποιο από αυτά περίπτωση ανωτέρας βίας η οποία παρακωλύει την έγκαιρη εκτέλεση της παραδόσεως, μόλις παρέλθει η προηγουμένως ταχθείσα προθεσμία ή, όπως στην περίπτωση του άρθρου 23, παράγραφος 4, μόνον όταν το εμπόδιο παύσει να υφίσταται. Η περίπτωση ανωτέρας βίας μπορεί επίσης να είναι τέτοια ώστε να καθίσταται αδύνατο να προβλεφθεί αξιόπιστα πότε θα παύσει να υφίσταται. Σε μια τέτοια περίπτωση, είναι πρακτικώς αδύνατο να συμφωνηθεί νέα ημερομηνία παραδόσεως αμέσως μετά την εμφάνιση του εμποδίου. [σελ. 11 του πρωτοτύπου]

3.2 Το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα

- 30 Το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα αφορά το ζήτημα κατά πόσον νομικά εμπόδια τα οποία πηγάζουν από την εθνική νομοθεσία κράτους μέλους και συνεπάγονται την παρακώλυση, στην πράξη, της παραδόσεως μπορούν να θεωρηθούν περιπτώσεις ανωτέρας βίας κατά την έννοια του άρθρου 23, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαisiού.
- 31 Με την απόφαση Vilkas, το Δικαστήριο ερμήνευσε την έννοια της ανωτέρας βίας στο πλαίσιο περιπτώσεως σωματικής αντίστασης την οποία επανειλημμένως προέβαλε το προς παράδοση πρόσωπο. Στην υπό κρίση υπόθεση, οι αρχές που είναι πράγματι επιφορτισμένες με την εκτέλεση των αποφάσεων περί παραδόσεως συμμορφώθηκαν προς τις διατάξεις του εθνικού δικαστηρίου και προς τους κανόνες που αποσκοπούν στη διατήρηση της θέσεως των αναιρεσιόντων κατά τη διάρκεια της εξετάσεως των αιτημάτων τους. Αν η έννοια της ανωτέρας βίας ερμηνευθεί στενά και με την απόδοση ιδιαίτερης σημασίας στο γεγονός ότι πρέπει να πρόκειται για εξωτερικά αίτια, τα οποία δεν αφορούν τα κράτη μέλη, το εν λόγω είδος εμποδίων θα μπορούσε να μην εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της.
- 32 Στην υπό κρίση υπόθεση, η πανδημία της νόσου Covid-19 περιέπλεξε την εκτέλεση της παραδόσεως και την τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων, αλλά κύρια εμπόδια της παραδόσεως αυτής αποτέλεσαν, αρχικώς, η μη εκτέλεση την οποία διέταξε το εθνικό δικαστήριο και, στη συνέχεια, οι αιτήσεις ασύλου που υπέβαλαν τα εκζητούμενα πρόσωπα. Βάσει της εθνικής νομοθεσίας, ο αιτών άσυλο έχει δικαίωμα παραμονής στη χώρα κατά τη διάρκεια της εξετάσεως της αιτήσεώς του ή έως ότου εκδοθεί απόφαση περί απομακρύνσεώς του. [σελ. 12 του πρωτοτύπου]
- 33 Οι απαντήσεις στα εν λόγω ζητήματα ερμηνείας είναι αναγκαίες για την επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης που εκκρεμεί ενώπιον του Korkein oikeus (Ανωτάτου Δικαστηρίου).

4. Τα προδικαστικά ερωτήματα

- 34 Το Korkein oikeus (Ανώτατο Δικαστήριο), αφού παρέσχε στους διαδίκους τη δυνατότητα να διατυπώσουν τη γνώμη τους επί του περιεχομένου της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως, αποφάσισε να αναστείλει την εξέταση της υποθέσεως και να υποβάλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

1. Έχει το άρθρο 23, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαίσιου 2002/584/ΔΕΥ, σε συνδυασμό με το άρθρο 23, παράγραφος 5, της ίδιας αποφάσεως-πλαίσιου, σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης παραδόσεως κρατουμένου, την έννοια ότι επιβάλλει στη δικαστική αρχή εκτελέσεως του άρθρου 6, παράγραφος 2, της αποφάσεως-πλαίσιου την υποχρέωση να ορίσει νέα ημερομηνία παραδόσεως και να εξακριβώσει κατά πόσον συντρέχει περίπτωση ανωτέρας βίας και κατά πόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται για την κράτηση ή συνάδει επίσης προς την απόφαση-πλαίσιο διαδικασία κατά την οποία το δικαστήριο εξετάζει τα στοιχεία αυτά μόνο κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερόμενων προσώπων; Αν θεωρηθεί ότι για την παράταση της προθεσμίας αυτής απαιτείται η παρέμβαση της δικαστικής αρχής, συνεπάγεται η απουσία τέτοιας παρεμβάσεως την παρέλευση των προβλεπόμενων στην απόφαση-πλαίσιο προθεσμιών, με αποτέλεσμα να πρέπει ο κρατούμενος να απολυθεί κατ'εφαρμογήν του άρθρου 23, παράγραφος 5, της εν λόγω αποφάσεως-πλαίσιου [;]

2. Έχει το άρθρο 23, παράγραφος 3, της αποφάσεως-πλαίσιου 2002/584/ΔΕΥ την έννοια ότι ο όρος «ανωτέρα βία» καλύπτει επίσης νομικά εμπόδια ως προς την παράδοση τα οποία οφείλονται στην εθνική νομοθεσία του κράτους μέλους εκτελέσεως, όπως η διαταχθείσα μη εκτέλεση [σελ. 13 του πρωτοτύπου] για όσο διάστημα διαρκεί η ένδικη διαδικασία ή το δικαίωμα του αιτούντος άσυλο να παραμείνει στο κράτος εκτελέσεως έως ότου εκδοθεί απόφαση επί της αιτήσεώς του για χορήγηση ασύλου;

Το Korkein oikeus (Ανώτατο Δικαστήριο) θα αποφανθεί επί της υποθέσεως μετά την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως από το Δικαστήριο.

[παραλείπονται]